

Plán riešenia krízovej situácie
v súvislosti s Koronavírusom (COVID-19)

Vypracovaný na základe dokumentu: „Krizový manažment pre pobytové zariadenia sociálnych služieb a zariadenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kuratery počas pandémie COVID-19“	Autor dokumentu: PhDr. Zuzana Fabiánová, MBA
Vypracoval (meno)	Jozef Jendrušák
Funkcia	riaditeľ ZSS
Podpis	
Posledná aktualizácia	5.5.2020

OBSAH:

- 1. KONTROLA RIZIKA ĎALŠIEHO ŠÍRENIA INFEKCIE COVID-19**
- 2. ZNÍŽENIE NÁSLEDKOV OCHORENIA, VRÁTANE ZMIERNENIA UTRPENIA PSS, KTORÍ SÚ POTVRDENÝMI ALEBO PODOZRIVÝMI Z OCHORENIA COVID-19**
- 3. ZVLÁDNUTIE EFEKTÍVNEHO MANAŽMENTU USPOKOJOVANIA POTRIEB A NÁROKOV NA STAROSTLIVOSŤ U VŠETKÝCH PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ZARIADENIA**

Cieľom tohto dokumentu je definovať postupy, pravidlá a podmienky riešenia krízovej situácie spôsobenej pandémie.

1. KONTROLA RIZIKA ĎALŠIEHO ŠÍRENIA INFEKCIE COVID-19

- Pri vstupe do areálu ZSS Kováčov ako i na pracovisku Chľaba sa uskutočňuje **kontrola zdravotného stavu zamestnancov a ďalších vstupujúcich osôb**, s výnimkou pohotovostných záchranárov a sanitkárov. Do zariadenia nemôžu vstúpiť osoby, ktoré sú s prejavmi respiračného ochorenia, alebo s horúčkou, alebo kašľom, alebo dýchavicou. Kontrola zdravotného stavu vstupujúcich osôb prebieha v zmysle aktuálne platnej legislatívy. Každý, kto má príznaky COVID-19, by nemá mať povolené vstúpiť do zariadenia a má sa okamžite vrátiť domov, aby sa izoloval.
- **ZSS je pre návštevníkom uzavreté, s výnimkou nevyhnutných návštev.** Medzi nevyhnutných návštevníkov patrí osoba vykonávajúca základné podporné služby (napr. dodávka potravín, údržba a iná zdravotná starostlivosť) alebo osoba navštevujúca veľmi chorého alebo paliatívneho pacienta. Ak je vstup nevyhnutného návštevníka akceptovaný riaditeľom zariadenia, sa vykonávajú nasledujúce kroky:
 - pri vstupe sa skontroluje jeho stav, vrátane symptómov COVID-19,
 - kontroly telesnej teploty, pričom ak vykazuje niektoré symptómy COVID-19, nesmie vstúpiť.
- Návštevník môže navštíviť iba jedného prijímateľa, ktorého má v úmysle navštíviť. Návštevník musí mať pri návšteve PSS, ktorý nemá COVID-19, rúško. Pre všetkých nevyhnutných návštevníkoch prichádzajúcich do styku s klientom, ktorý má COVID-19, by sa mal používať vhodný OOP v súlade s aktuálnymi odporúčaniami.
- **V ZSS vykonávajú kontrolu zdravotného stavu všetkých PSS** dvakrát denne (na začiatku a na konci dňa), aby sa zistilo, či nemá niekto z prijímateľov horúčku, kašeľ alebo iné príznaky COVID-19. PSS so symptómami (vrátane miernych respiračných symptómov) sa musia izolovať.
- V spolupráci so zamestnancami sú **obmedzené počty pracovných miest**, na ktorých zamestnanci pracujú, aby sa minimalizovalo potenciálne riziko vystavenia pacientov pôsobeniu COVID-19.
- V ZSS sa uskutočňuje **delenie personálu/prijímateľov**: je vyčlenený personál, ktorý bude pracovať buď s chorými PSS alebo prijímateľmi v dobrom zdravotnom stave. Minimálne personálne zabezpečenie je určený zvlášť pre sídla ZSS a pre pracoviska Chľaba.
- **Pre izoláciu PSS z dôvodu domácej karantény a podozrenia z nákazy na COVID-19 sú vyčlenené vhodné priestory v rámci ZSS (červená zóna).** Priestory sú označené a neprístupné pre ďalších prijímateľov, ktorí nepotrebujú izoláciu.
- Pred dvere sa umiestni uzatvárateľná nádoba so zaťahovacím igelitovým vreckom a nádoba s dezinfekčnou tekutinou na ochranné okuliare.
- Pre izoláciu PSS sú vyčlenené ďalšie izolačné izby pre ošetrovanie prijímateľov s potvrdeným ochorením COVID-19, vstup nepovolaným osobám bez ochranných pomôcok prísne zakázaný.
- ZSS v rámci zmeny organizuje starostlivosť takým spôsobom, že je určený personál pre 3 typy izieb z hľadiska (rizika) prítomnosti ochorenia COVID-19

- potvrdené prípady/izolačná izba/ a podozrivé prípady určený personál vybavený OPP pohybujúci sa výlučne v určenej, dobre vetrateľnej izbe
 - nepotvrdené a nepodozrivé prípady/nie je nutnosť izolácie
 - izolácia z dôvodu domácej karantény
- V ZSS je zavedená zvýšená frekvencia čistenia pre často dotýkané povrchy vrátane vozíkov a iného mobilného zariadenia v rámci celého objektu.
 - Zamestnanci, ktorí boli v kontakte s vysokým rizikom vystavenia sa COVID-19 bez vhodného OOP, sa musia sami izolovať počas 14 dní.
 - **Testovanie v prípade prepuknutia infekcie:** odber materiálu na vykonanie diagnostiky COVID-19 sa musí vykonávať u každého klienta so symptómami, u zamestnancov, prijímateľov, ktorí sú alebo boli v priamom a tzv. úzkom kontakte s PSS alebo zamestnancom s pozitívnym testom na COVID-19 alebo sú tzv. úzkym kontaktom alebo vysoko-exponovaným pracovníkom starajúcim sa o PSS v karanténe pre suspektný alebo potvrdený výskyt ochorenia COVID-19.
 - **Používanie osobných ochranných prostriedkov:** ZSS disponuje pomernou rezervou OOP a organizuje priebežné, primerané dopĺňanie OOP. Pracovníci musia používať minimálne ochranné a kvapôčkové bezpečnostné opatrenia pre všetky interakcie s podozrivými, predpokladanými alebo potvrdenými pacientmi COVID-19.
 - Bezpečnostné opatrenia týkajúce sa kontaktu a kvapiek,

Miesto	Osoba	Aktivita	Druh OOP alebo opatrenia
Miestnosť	Personál	Poskytovanie priamej starostlivosti PSS so supektnou alebo potvrdenou COVID-19	Bezpečnostné opatrenia proti kontaktnému a kvapôčkovému prenosu priamym kontaktom, ktoré zahŕňajú aj : <ul style="list-style-type: none"> ▪ Chirurgické/ochranné rúško - respirátor FFP2 ▪ Ochranný plášť ▪ Rukavice ▪ Ochrana očí (okuliare/štit) ▪ Čiapka
	PSS	Pri vstupe personálu do izby PSS so supektnou alebo potvrdenou COVID-19	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chirurgické/ochranné rúško ▪ PSS musí dodržiavať hygienu rúk ▪ PSS musí dodržiavať pravidlá respiračnej hygieny pri kašli a kýchaní
Iné priestory cez ktoré PSS prechádzajú	PSS	Každá aktivita, ktorá nezahŕňa kontakt s PSS so supektnou alebo potvrdenou COVID-19	Ochranné rúško (z nariadenia vlády SR)

- ZSS má pripravené opatrenia a podľa potreby plní opatrenia v súvislosti s používaním, manipuláciou, údržbou a likvidáciou OPP a iných pomôcok.
- ZSS má pripravené a podľa potreby plní proti- infekčné opatrenia v súvislosti s manipuláciou s bielizňou. V práčovni je vyhradený priestor pre príjem znečisteného prádla a priestor na výdaj čistého prádla do ktorého majú zákaz vstupu PSS. Osobné prádlo a posteľné prádlo sa vydáva iba zamestnancom.

2. ZNÍŽENIE NÁSLEDKOV OCHORENIA, VRÁTANE ZMIERNENIA UTRPENIA PSS, KTORÍ SÚ POTVRDENÝMI ALEBO PODOZRIVÝMI Z OCHORENIA COVID-19

- Presun do nemocnice by sa zväzi, len v prípade prijímateľov, ktorých stav si to vyžaduje, na základe odporúčania lekára a po porade s príbuznými a pri zohľadnení predchádzajúceho zdravotného stavu.
- Ak je možné ošetrovanie PSS v prostredí ZSS ošetrovanie sa uskutočňuje podľa inštrukcie RÚVZ alebo KOS ZZS (po ich prípadnej diskusii s RÚVZ)
- Personál vo zvýšenej miere monitoruje a dokumentuje zdravotný stav PSS. Personál plní ordinácie lekára a všetky činnosti dokumentuje v dokumentácii, aby **bola zachovaná kontinuita starostlivosti pri výmenách personálu** (dôležité informácie v oblasti diagnózy, liečby, opatrení v rámci prípadu).
- Podľa ordinácie lekára odborný personál zabezpečuje
 - pravidelné a dôsledné vetranie miestnosti
 - do miestnosti vstupuje už iba v ochranných pomôckach
 - dôsledne čistí a dezinfikuje predmety prostredia pomocou dezinfekčného prostriedku s obsahom chlóru vody
 - zabezpečí lieky a sleduje základné životné funkcie
 - podáva lieky na stlmenie horúčky
 - podáva teplé nápoje
 - zabezpečí stravu a prípadne pomáha pri príjme stravy
 - starostlivo zaznamenáva požitie liekov a príznaky ochorenia
 - denne monitoruje aj vlastnú teplotu tela.
 - povzbudzuje PSS k spolupráci, a dodržiavaní odporučených opatrení a odporúčaní.
- Pri neustupujúcich ťažkostiach, resp. zhoršovaní zdravotného stavu personál musí kontaktovať lekára resp. zavolať RZP a postupuje podľa inštrukcií. Koordináciu sledovania pacientov, vrátane vstupných a kontrolných odberov (na diagnostiku COVID-19) a potvrdených prípadov v domácom prostredí usmerňuje príslušný RÚVZ.

3. ZVLÁDNUTIE EFEKTÍVNEHO MANAŽMENTU USPOKOJOVANIA POTRIEB A NÁROKOV NA STAROSTLIVOSŤ U VŠETKÝCH PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ZARIADENIA

- ZSS uloží povinnosť výkonu práce zamestnancom na základe núdzového stavu (v zmysle aktuálne platnej legislatívy).
- **ZSS pri organizácii činností prechodne upúšťa od činností, ktoré je možné prechodne neposkytovať**, resp. ich neposkytovanie klienta bezprostredne neohrozí na živote, či zdraví (napr. sociálne aktivity, plány rozvoja)
- Zaisťuje sa iba základná podpora- pomoc pri hygiene, strava, upratovanie, pranie. Zápis sa robí 1 x denne a zapisujú sa najdôležitejšie informácie.
- Menovité personálne zabezpečenie, ich pracovné zaradenie, kontakty na nich, kompetencie, v prípade karantény podozrenia z nákazy na COVID-19 sú určené v prílohe tohto plánu.
- **Minimálne personálne zabezpečenie v prípade núdzového stavu :**

➤ Minimálne personálne zabezpečenie v prípade núdzového stavu v sídle ZSS Kováčov

Zelená zóna	Počet zam.	Denná zmena	Nočná zmena
Vedenie/	2	Riaditeľ/zástupca 1 Ved. zdrav úseku/úseková sestra 1	
Zdravotný úsek	17	Sestra - 2 Praktická sestra -2 Sanitárka- 3 Opatrovateľka- 7	Sestra/prak.sestra-1 Sanitárka –1 Opatrovateľka -1
Oddelenie stravovania	4	Kuchár - 1 Pomocný kuchár - 3	
Prevádzkový úsek	6	Pracovník v práčovni – 2 Upratovačka -2 Údržbár, vodič - 2	
Sociálny úsek	4	Inštruktor sociálnej rehabilitácie-4	
Celkový počet	33	30	3

- Minimálne personálne zabezpečenie v prípade positivity PSS na COVID-19 v sídle Kováčov na 10 pozitívnych PSS

Červená zóna	Počet zam.	Denná zmena	Nočná zmena
Zdravotný úsek		Sestra -2 Sanitárka-2	Sanitárka – 2
Spolu	6	4	2

- Minimálne personálne zabezpečenie v prípade núdzového stavu na pracovisku ZSS Chľaba :

Zelená zóna	Počet zam.	Denná zmena	Nočná zmena
Zdravotný úsek	8	Sestra /praktická sestra- 1 Sanitárka - 2 Opatrovateľka- 3	Sanitárka –2
Prevádzkový úsek	2	Upratovačka -1 Údržbár, vodič - 1	
Sociálny úsek	4	Inštruktor sociálnej rehabilitácie - 4	
Celkový počet	14	12	2

○ Minimálne personálne zabezpečenie v prípade núdzového stavu na pracovisku ZSS Chľaba na 10 pozitívnych PSS

Červená zóna	Počet zam.	Denná zmena	Nočná zmena
Zdravotný úsek		Sestra -2 Sanitárka -2	Sanitárka – 2
Celkový počet	6	4	2

- PSS sú najmä na izbách, kde počúvajú hudbu pozerajú televíziu a absolvujú vychádzky iba do areálu ZSS v menších skupinách (max. 4-5 os.)
- Je zabezpečené spojenie so zdravotníckym zariadením a zastavené sú výjazdy PSS k lekárom, s výnimkou intervencie RZP, ktorá musí byť vopred upovedomená, že ide do zariadenia s COVID-19
- Cieľom starostlivosti je realizovať alebo zabezpečiť nevyhnutné činnosti pre zlepšenie, stabilizáciu zdravotného stavu a zníženie utrpenia prijímateľa pri využití dostupných personálnych zdrojov, spolupráci s lekármi
- Personál zabezpečí zvýšenú pozornosť, primeranú (lekársku) starostlivosť a (včasnú) pomoc klientom:
 - so zmenou vedomia a orientácie,
 - s nepokojom, so sklonom k agresivite
 - s novovzniknutými príznakmi infekcie (horúčka, kašeľ, zvracanie, hnačka)
 - s novými bolesťami s novovzniknutými alebo zhoršenými opuchmi
 - s vracaním, nevoľnosťou, bolesťami brucha
 - s rizikom epileptického záchvatu, s rizikom pádu, úrazu,
 - s novovzniknutý závažným úraz (podozrenie na zlomeninu, pridružené krvácanie, otvorená zlomenina),
 - s prejavmi krvácania (vrátane krvácania do moču/stolice), umierajúcim klientom.
- Vážne riziko aspirácie zvratkov či potravy je prítomné u všetkých pacientov, ktorí nedokážu zmeniť polohu z akýchkoľvek dôvodov. Personál priebežne vykonáva opatrenia k trvalému zabezpečeniu bezpečnej polohy so zvýšenou hornou časťou tela, predovšetkým po podávaní stravy.
- **Starostlivosť v prípade nedostatku kvalifikovaného personálu:**
 - Ak lekár ordinuje infúziu, venóznú liečbu, odbery krvi, podanie kyslíka alebo podávanie injekcií je vhodné kontaktovať ADOS.
 - Podávanie, dávkovanie liekov a kontrolu expirácie liekov realizuje podľa možnosti sestra. Ak sestra nie je prítomná, lieky sú podávané praktickým sestram podľa najaktuálnejšej ordinácie lekára pri dodržaní času, dávky a spôsobu podávania liečiva. Ak je to potrebné, lieky pred podaním sa rozdrvia. Na zapitie lieku ponúkneme klientovi dostatok tekutín. Vhodná je voda alebo čaj. Personál sa stále bezprostredne po podaní presvedčí, či klient liek užil. V prípade ťažšej formy alergie (opuch, pokles tlaku krvi, sťažené dýchanie) okamžite kontaktuje záchranú službu
 - Preväzy rán realizuje podľa možnosti sestra. V prípade, že v zariadení sestra nie je dostupná a nie je možné využiť služby ADOS a preväz rany je nevyhnutný (pretekajúci obväz, zápach rany). preväzy rán môže realizovať aj praktická sestra na základe aktuálnej ordinácie lekára. Pri ošetrovaní rán sa dodržiavajú pravidlá prísnej hygieny.

➤ Schéma priorit pri poskytovaní starostlivosti v prípade mimoriadnej situácií

Činnosti	Orientačná tolerancia odkladu vzhľadom na mimoriadnu situáciu
Individuálne činnosti na záchranu života	žiadna tolerancia, bezodkladne konať
Podanie jedla diabetikom	najviac 30 minút od podania inzulínu
Individuálne opatrenia na zníženie horúčky nad 38C	30 minút
Tlmenie bolesti	15 minút – 60 minút, v závisl. od intezity bolesti
Podanie inzulínu diabetikom liečených inzulínom	60 minút
Podanie ATB v stanovenom intervale	60 minút
Sledovanie vitálnych funkcií u rizikových klientov	60 minút
Zabezpečenie hydratácie klientov/vylúčenie dehydratácie	2-3 hodiny
Polohovanie klientov rizikových z hľadiska vzniku preležaním	60 min.-4 hod., v závislosti od stupňa rizika vzniku
Zabezpečenie výživy	2-3 hodiny ak klient nie je diabetik
Hygiena, ošetrovanie rán	V mimoriadnej situácie znesie aj dňový odklad, ak nie je prítomné znečistenie stolicou, močom

